

Hallituksen kokous

Aika: 8.8.1995 klo 17.15 - 19.20

Paikka: Liiton toimisto, Perämiehenkatu 7 A 1, Helsinki

Läsnä: Santala puheenjohtaja

Niemelä varapuheenjohtaja

Tulimaa -"-

Väänänen -"- , saapui klo 18.23, 10 §:n alku

Kaarna

Nurminen

Koskela poistui klo 18.50, 10 §:n lopussa

Laine

Stenholm

Österlund sihteeri

1

KOKOUKSEN AVAUS

Puheenjohtaja Santala avasi kokouksen ja toivotti läsnäolevat tervetulleiksi Setelin uuden hallituksen ensimmäiseen kokoukseen.

2

HALLITUKSEN KOKOONPANO

Todettiin hallituksen kokoonpano. (Liite)

3

KOKOUKSEN PÄÄTÖSVALTAISUUS

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

4

HALLITUKSEN SIHTEERIN VALITSEMINEN

Hallituksen sihteeriksi valittiin Bertel Österlund.

5

VARAPUHEENJOHTAJIEN JÄRJESTYKSEN MÄÄRÄÄMINEN (säännöt 14 §)

I vpj: Markku Väänänen

II vpj: Juha Tulimaa

III vpj: Kari Niemelä

6

EDELLISEN KOKOUKSEN PÖYTÄKIRJA

Hallitus 24.5.95: hyväksyttiin huomautuksista.

7

TYÖJÄRJESTYS

Hyväksyttiin lisäyksellä:

10.1. Seteli/Seteli neuvottelut

10.2. Ay-tilipalvelu

8

TYÖMARKKINATILANNE

1. Tupo-tilanne

Todettiin, että keskusjärjestöt innokkaasti puuhaavat kaksivuotista tupoa.

Jaettiin STTK:n tiedote asiassa. (Liite)

2. Setelin järjestöjen avoimia erityiskysymyksiä;

1) SPAL/Seteli sopimusoikeus kuntasektorilla (työryhmä/välimiesoikeus)

Kuultiin Santalan selostus. Todettiin, että SPAL 9.8.95 tulee haastamaan kuntatyöntekijöiden työtuomioistuimeen. SPAL katsoo, että oma VES-sopimus on syntynyt.

Työryhmän osalta todettiin, että luultavasti erimielinen ja asia välimiesoikeuteen.

2) Palomiesten eläkeikä-esitys (SM/STM)

Todettiin, että tupoon saattaa tulla eläkeasioita ja siksi asia otettiin kiireesti esille ministeriöiden kanssa. Santala/Seteli ja Saksa/SPAL luovuttivat kirjeet ministeri Jouni Backmanille/SM ja ministeri Sinikka Mönkäreelle/STM. Lisäksi Santala on ollut yhteydessä ministeri Liisa Jaakonsaareen/TM. Asia jäi STM:n selvitettäväksi. Seteli on kytkenyt asian Tupo-sopimusneuvotteluihin. (Liitteitä)

3) Luotsiliiton satamaluotsaus-kysymys

Todettiin, että satamaluotsauskysymys tulee VES:illä hoitaa niin, että se kattaa koko tulevan Tupo-kauden. Tämä asia on Luotsiliitolle kynnyskysymys. Kuultiin, että Luotsiliitto vaatii VTS-systeemin hoitajille luotsin pätevyyttä.

4) Muut erityiskysymykset

Todettiin, että saattaa löytyä.

3. Suhtautuminen mahdolliseen Tupo-ratkaisuun.

Päätettiin näiden avoinna olevien kysymysten takia olla sitoutumatta Tupoon. Tämä ilmoitetaan myös STTK:n hallitukselle 11.8.95.

4. Muut työmarkkina-asiat

- huoltoteknikkoryhmä

Todettiin, että työryhmä on saanut työnsä päätökseen 2.6.1995. (Liite)

9

STTK JA STTK-J AJANKOHTAISET ASIAT

Todettiin, että molemmat puuhaavat tupoa.

10

SETELIN TYÖTTÖMYYSKASSA

1. Työttömyyskassojen yhdistäminen (vähimmäisjäsenmäärä)

Todettiin, että vuoden 1997 alusta keskimäärin 6.000 jäsentä ja vuoden 1999 alusta keskimäärin 8.000 jäsentä. Lakimuutos 22.12.1994.

2. Setelin ja Optikoiden ty-kassojen fuusiokysymys

SOA suhtautuu myönteisesti. Yhteinen toimipiste. Hallitukselle jaettiin muistio 27.7. pidetystä neuvottelusta Seteli/SOA/STM. (Liite)

3. Setelin työttömyyskassan "avaaminen" Setelin ulkopuolisille

Päätettiin suhtautua myönteisesti. Niemelän pyynnöstä varattiin SPAL:ille tilaisuus vielä käsitellä asiaa.

11

MUUT ASIAT

1) Seteli/Seteli-neuvottelut

Sähkö- ja elektroniikkateollisuusliiton Setelin toimitusjohtaja Tapio Forsgren kävi 18.7.95 Setelissä neuvottelemassa mahdollisuudesta saada ottaa virallisesti käyttöön seteli-lyhennettä. Santala lupasi viedä asian Setelin hallitukseen.

Päätettiin antaa Santalalle valtuudet jatkaa neuvotteluja.

2) Ay-tilipalvelu

Haluaa lisää kirjanpitoasiakkaita Setelin piiristä. Jaettiin Ay-tilipalvelun esite.

12

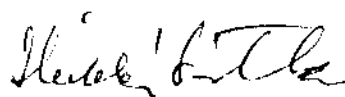
HALLITUKSEN KOKOUSAIKATAULU

Pantiin vielä pöydälle. Seuraava kokous kutsun varaan.

13

KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 19.20.

Vakuudeksi:
Heikki Santala Bertel Österlund
puheenjohtaja sihteeri

Helsinki, 27.7.1995
KOKOUSKUTSU

SETELIN HALLITUKSEN KOKOUS

AIKA tiistai 8.8.1995 klo 17.00
PAIKKA Liiton toimisto, Perämiehenkatu 7 A1, Helsinki

ESITYSLISTA

- ✓ 1
KOKOUKSEN AVAUS
- ✓ 2
HALLITUKSEN KOKOONPANO
- ✓ 3
KOKOUKSEN PÄÄTÖSVALTAISUUS
- ✓ 4
HALLITUKSEN SIHTEERIN VALITSEMINEN
- ✓ 5
VARAPUHEENJOHTAJIEN JÄRJESTYKSEN MÄÄRÄÄMINEN (säännöt 14§)
- ✓ 6
EDELLISEN KOKOUKSEN PÖYTÄKIRJA
- ✓ 7
TYÖMARKKINATILANNE;
 - ✓ 7.1. Tupo-tilanne
 - ✓ 7.2. Setelin järjestöjen avoimia erityiskysymyksiä ;
 - ✓ 1) SPAL/Seteli sopimusoikeus kuntasektorilla (työryhmä/välimiesoikeus)
 - ✓ 2) Palomiesten eläkeikä-esitys (SM / STM)
 - ✓ 3) Luotsiliiton satamaluotsaus-kysymys
 - ✓ 4) Muut erityiskysymykset
 - ✓ 7.3. Suhtautuminen mahdolliseen Tupo-ratkaisuun
 - ✓ 7.4. Muut työmarkkina-asiat
- ✓ 8
STTK ja STTKJ:N AJANKOHTAISET ASIAT

Puheenjohtajaksi:	✓ Heikki Santala/ST	
Varapuheenjohtajiksi:	✓ Kari Niemelä/SPAL	
	✓ Juha Tulimaa/LL	
	Markku Väänänen/SOA	
Hallituksen jäsenet:	jäsen	varajäsen
ST	Harry Blomqvist	✓ Lassi-Pekka Laine
LL	Paavo Kuukka	Max Gustafsson
ITLV	Tuula Bordi	Ulla Utriainen
SOA	Soile Saarikoski	✓ Heidi Koskela
VLT	✓ Tapani Stenholm	Tapani Sorsa
SKAT	Jouko Isohanni	Raimo Kärnä
PVTY	Lasse Helin	Jari Rampa
TIAL	Seppo Puhakka	Heikki Riippa
SPAL	✓ Lasse Nurminen	✓ Matti Kaarna
		Ari Laatikainen

SUOMEN ERITYISTEKNISTEN LIITTO SETELI RY

Perämiehenkatu 7 A1, 00150 Helsinki
Puhelin 90-635320, fax 669868

Ministeri Jouni Backman
SM

Espoo, 11.7.1995

**Tapaamispyyntö
palomiesten eläkeikä-asiassa**

Palomiesten erityinen 55 vuoden eläkeikä poistettiin KVTEL:n varhaiseläkejärjestelmän voimaansaattamisen yhteydessä, ammattikunnan kannasta poiketen. Yleistä 63 vuoden eläkeikää pidetään operatiivisissa tehtävissä toimivien noin 3200 palomiehen kohdalla nyt laajemminkin - esimerkiksi kansanedustajien taholla - liian korkeana. Lakia olisi tarpeen muuttaa.

Maan operatiivista palomieskuntaa edustava Suomen Palomiesliitto SPAL ry on Suomen Erityisteknisten Liitto Seteli ry:n jäsenyhdistys. Seteli on puolestaan STTK:n jäsenliitto.

Pyydämme asiassa tapaamista kanssanne.

Kunnioittaen

SUOMEN ERITYISTEKNISTEN LIITTO SETELI RY

Heikki Santala

Heikki Santala
puheenjohtaja

949-801141

SUOMEN ERITYISTEKNISTEN LIITTO SETELI RY

Perämiehenkatu 7 A1, 00150 Helsinki

Puh. 90-635320, fax 90-669868

Sosiaali- ja terveysministeriölle

Helsinki, 20.7.1995

Palomiesten eläkeikä

Suomen Erityisteknisten Liitto SETELI ry ja Suomen Palomiesliitto Spal ry jättivät 18.7.1995 ministeri Jouni Backmanille oheisen esityksen palomiesten eläkeiän palauttamiseksi ennalleen eli 55 vuoteen. Eläkeikää on korotettu varhaiseläkejärjestelmän toteuttamiseen liittyen 10 vuodella, eli on nyt 65 vuotta.

Järjestöt esittävät eläkeiän palauttamista ennalleen ja vetoavat siihen, että palomiesten työ on sekä fyysisesti että psyykkisesti erityisen rasittavaa. Asiasta on tehty tutkimuksia ja selvityksiä; aineistoa on esityksenne liitteinä. Todennäköisesti vain hyvin harva palomies pääsisi vanhuuseläkkeelle 65 vuotiaana; poikkeussäännöksistä muodostuisi pääsääntö. Varhaiseläkejärjestelmä sen paremmin kuin valinnoikeusmahdollisuus vanhan ja uuden eläkejärjestelmän välillä eivät myöskään poista eläkeiän nostamisesta aiheutuvia haittoja. Tavoitellut kustannussäästöt jäisivät todennäköisesti näennäisiksi.

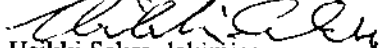
Allekirjoittaneet järjestöt esittävät kunnioittaen, että sosiaali- ja terveysministeriö osaltaan ryhtyisi tarvittaviin toimiin ja myötävaikuttaisi palomieskunnan eläkeiän palauttamiseksi ennalleen.

Kunnioittaen

SUOMEN ERITYISTEKNISTEN LIITTO SETELI RY

Heikki Santala, puheenjohtaja

SUOMEN PALOMIESLIITTO SPAL RY

Heikki Saksa, lakimies

Liitteitä

Huoltoteknikon pätevyysvaatimukset ja edellytykset muuttaa asentaja- ja yliasentaja- nimikkeet huoltoteknikoksi

Merenkukuhallitus ja Suomen Erityisteknisten Liitto SEteLi ry sopivat 7.11.1994 työryhmästä, jossa selvitetään huoltoteknikon pätevyysvaatimuksia ja edellytyksiä muuttaa esim. asentajan tai yliasentajan nimike huoltoteknikoksi. Työryhmään nimettiin sittemmin yli-insinööri Seppo Rossi ja esimies Rauno Pekkarinen merenkukuhallituksesta sekä puheenjohtaja Heikki Santala ja elektroniikka-asentaja Harri Hilden, jotka edustivat Suomen Erityisteknisten Liitto SEteLi ry:tä.

Huoltoteknikko-nimikkeen käytölle ei ole olemassa mitään esteitä, ts. se ei vaadi mitään virallista tutkintoa. Työryhmä katsoi kuitenkin, että koska huoltoteknikko-nimikkeen käyttöönotolla saattaa tulevaisuudessa olla vaikutuksia palkkaukseen tai muihin työehtoihin, on sen käytölle hyvä asettaa edellytyksiä, joilla olisi kannustava merkitys työuralla etenemiseen.

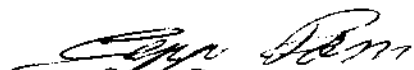
Työryhmä päätyi ehdottamaan yksimielisesti, että

huoltoteknikko-nimikettä voidaan käyttää ja asentajan tai yliasentajan nimike voidaan muuttaa huoltoteknikoksi, jos henkilö on suorittanut ammattitutkintolaissa, annettu Helsingissä 29 päivänä huhtikuuta 1994 (Säädöskokoelma n:o 306/94), tarkoitetun ammattitutkinnon, henkilön ammattinimike on yliasentaja tai muusta perustellusta syystä. Tällaiseksi perusteeksi on katsottava mm. yli 10 vuoden palvelus henkilön ammattia vastaavissa tehtävissä.

Palkkausperusteista ja muista huoltoteknikon työehdoista sovitaan työehtosopimuksella.

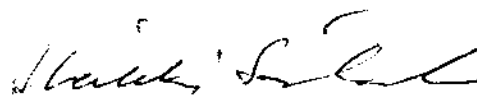
Helsingissä kesäkuun 2 päivänä 1995.

MERENKUKUHALLITUS

Seppo Rossi

Rauno Pekkarinen

SUOMEN ERITYISTEKNISTEN
LIITTO SETELI RY

Heikki Santala

Harri Hilden

Helsinki, 18.7.1995

Seteli kytkee Tupo-pakettiin: PALOMIESTEN ELÄKEIKÄ PALAUTETTAVA 55 VUOTEEN

SETELI ja Palomiesliitto jättivät tänään (tiistaina) sisäministeri **Jouni Backmanille** esityksen palomiesten eläkeiän palauttamiseksi 65 vuodesta takaisin 55 vuoteen (Liite). Seteli katsoo myös asian liittyvän osaltaan tekeillä olevaan Tupo-ratkaisuun. Seteli on jo tehnyt sttk:ssa varauman osallistumisestaan mahdolliseen Tupoon.

Palomiesten eläkeikää nostettiin viitisen vuotta sitten, kuntien yleiseen varhaiseläkejärjestelmään liittyen 10 vuodella, eli 55 vuodesta 65 vuoteen. Palomiesten eläkeikä on nyt sama kuin esimerkiksi toimistotyötä tekevällä.

Palomiesten työ on kuitenkin poikkeuksellisen rasittavaa niin fyysisesti kuin psyykkisestikin. Työn luonteesta johtuen palomiehen on suoritettava kaikkia hälytystilanteissa esiintyviä töitä. Töitä ei voida jakaa esimerkiksi iän perusteella. Esiin tulevia tehtäviä ei hälytykseen lähdetessä etukäteen edes tiedetä; kaikista tehtävistä on kaikkien kyettävä yhtä lailla suoriutumaan. Kyseessä on pakkotilanne, ei valintatilanne.

Palomiehen suojavaarustus, paineilmalaitteet ja työkalut helposti painavat yli 50 kiloa. Näiden kanssa joudutaan nousemaan useita kerroksia noutamaan ja kantamaan pelastettavia, työskentelemään katoilla ja muutoin erittäin vaikeissa olosuhteissa, suuressa kuumuudessa, jne. Nuorempikin palomies on jatkuvassa hengen- ja onnettomuuden vaarassa.

Näissä tehtävissä 55 vuoden ikä ei ole yhtään liian alhainen; 65 vuoden iässä ei näistä tehtävistä kyetä suoriutumaan, vaarantamatta kohtuuttomasti omaa, työtovereiden ja myös yleistä turvallisuutta.

Lisätietoja : Heikki Santala /Seteli 949-801141

Heikki Saksa /Spal puh. 8882470, 8699, 7736886

Liite

SUOMEN ERITYISTEKNISTEN LIITTO SETELI RY

Perämiehenkatu 7 A1, 00150 Helsinki

Puhelin 90-635320, fax 90-669868

Sisäasiainministeriölle

Helsinki, 18.7.1995

Palomiesten eläkeiän muuttaminen

Palomiesten eläkeikää nostettiin varhaiseläkejärjestelmän voimaan saattamiseen liittyen vuonna 1989 10 vuodella, eli 55 vuodesta 65 vuoteen. Palomiehillä on voimassa valintaoikeus vanhan ja uuden eläkejärjestelmän välillä vuoden 1996 loppuun saakka. Varhaiseläkejärjestelmä ja valintaoikeusmahdollisuudet kompensoivat palomiesten kohdalla kuitenkin vain osittain eläkeiän nostamisesta aiheutuvia epäkohtia.

Palo- pelastusalan työ asettaa palomiesten yksilölliselle suorituskyyvylle poikkeuksellisen korkeat fyysiset, psyykkiset ja sosiaaliset vaatimukset. Hälytystilanteissa palomiehen on kyettävä suorittamaan kaikkia tilanteeseen liittyviä tehtäviä. Tehtäviä ei voida jakaa esimerkiksi palomiehen iän perusteella.

Palo- ja pelastustehtävissä palomiehen suojarusteet, paineilmalaitteet ja työvälineet painavat jopa yli 50 kiloa. Näiden kanssa palomies saattaa joutua nousemaan useita kerroksia, noutaa pelastettavia ja suorittaa muita pelastustehtäviä erittäin rasittavissa olosuhteissa. Erityisen rasittavaa palomiehen työ on savusukelluksissa suuressa kuumuudessa; jolloin tunkeudutaan palokaasuihin, tarkoituksena pelastaa, sammuttaa palo tai suorittaa muu vastaava toimenpide. Henkisesti erittäin kuormittavia tilanteita ovat esimerkiksi ihmishuureja vaativat onnettomuudet ja sairaankuljetustyö. Erityisiä vaatimuksia palomiehen toimintakyvyn ylläpitämiselle aiheuttaa lisäksi vuorotyö. Riittävä vireystila tulisi kyetä pitämään yllä ja estämään väsymys toistuvista hälytystehtävistä huolimatta. Ikääntymisen myötä edellytykset tähän luonnollisesti vähenevät.

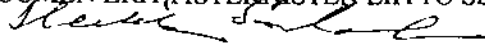
Palomiesten ammattikunta pitää eläkeiän nostamista oman työturvallisuutensa heikentämisenä ja onnettomuusriskin kohtuuttomana lisäämisenä. Työkyvyn heikkeneminen pelastustehtävissä heikentää tietenkin myös yleistä turvallisuutta. Palo- ja pelastustoimen operatiivisten tehtävien tehokas ja turvallinen suorittaminen asettaa palomiesten ikään kohdistuvia, muista kunnan työntekijöistä selvästi poikkeavia vaatimuksia ja rajoituksia. Eläkeikä on kuitenkin nykyisten säännösten mukaisesti kaikilla sama 65 vuotta. Palomiesten kohdalla ei lainuutoksessa ehkä riittävästi tuotu esille työn erityisvaatimuksia.

Suomen Erityisteknisten Liitto Seteli ry ja Suomen Palomiesliitto SPAL ry esittävät kunnioittaen, että Sisäasiainministeriö ryhtyisi tarvittaviin toimenpiteisiin palo- ja pelastushenkilöstön eläkeiän ja siihen liittyvien säännösten palauttamiseksi ennalleen, eli 55 vuodeksi.

Oheisessa liitteessä on alan ammattijärjestön tarkemmat perustelut ja tausta-aineistoa esitykselle.

Kunnioittaen

SUOMEN ERITYISTEKNISTEN LIITTO SETELI RY

Heikki Santala, puheenjohtaja

SUOMEN PALOMIESLIITTO SPAL RY

Heikki Saksa, lakimies

Liite

EHDOTUS KUNNALLISTEN VIRANHALTIJAIN JA TYÖNTEKIJÄIN ELÄKELAIN 30.4.1964/202 MUUTTAMISEKSI

PALOMIESTEN TEHTÄVÄT

Palomiesten pääasialliset tehtävät, jotka jokaisen palomiehen tulee hallita, ovat savu-, myrkky- ja kaasusukellus, ensihoito/sairaankuljetus, työskenteleminen erikoisajoneuvojen kanssa (kuljettaminen, huolto tms.), vahingontorjuntatehtävät (öljyntorjunta, vesivahingot, sortumat, ympäristövahingot tms.), suuronnettomuuksiin liittyvät tehtävät (evakuointi, koordinointi tms.) ja virka-apu (poliisille ja puolustusvoimille tms.)

PALOMIESTEN EDELLYTYKSISTÄ SUORIUTUA TEHTÄVISTÄ

Edellämainittujen ”sukellusten” osalta on täysin selvää, ettei esim. 65-Vuotias missään tapauksessa kykene mainittua tointa suorittamaan. Tämä on itsestään selvää ilman tutkimuksiakin, mutta asiasta on toki useita selvityksiäkin. Yleisesti selvityksistä voidaan todeta, että niissä on kiistatta katsottu mainittujen tehtävien olevan mahdottomia 55-vuotiaille ja sitä vanhemmille, ja että palomiehen edellytykset suorittaa mainitut toimet vaikeutuvat iän karttumisen myötä. Vanhemmat palomiehet ovat kiistatta tutkimusten mukaan vaaraksi itselleen, muille palomieheille ja pelastettaville. Oheistamme liitteeksi tutkimusmateriaalia ja tarpeen vaatiessa toimitamme lisäselvityksiä. Huomautamme myös, että palomiehen työn kuormittavuudesta on Raija Ilmarinen tehnyt väitöskirjan.

Ensihoito/sairaankuljetuksen osalta voidaan todeta, että työ on varsin operatiivista ns. ”Kenttätöitä”, jolle tyypillistä on ratkaisujen tekeminen nopeasti vaikeissa olosuhteissa. Työtehtävät tässä yhteydessä on nimenomaan osoitettu palomiehille siksi, että ne vaativat erittäin hyvää fyysistä ja psyykkistä kuntoa, ja näiden tehtävien ohessa on välttämätöntä suorittaa pikaisesti, ja usein samaan aikaan, useita eri tehtäviä. Esim. Potilaan siirtäminen kerrostalon ylimmästä kerroksesta samaan aikaan antaen potilaalle ensihoitoa (mahdollisesti intubointi, defibrilointi, nesteen siirto ja jopa lääkityksen aloittaminen). On päivänselvää, että tällaisesta tehtävästä ei selviydy yli 55- vuotias olematta vaaraksi kaikille tahoille.

Erikoisajoneuvojen hallinta vaatii erityistä osaamista, tarkkuutta ja nopeaa harkintakykyä. Erikoisajoneuvon hallinta on täysin eri asia kuin tavallisen ajoneuvon kuljettaminen. Esim. Kaikki lienevät nähneen palokunnan liikenteessä hälytystehtävässä ja huomanneet sen, millä nopeudella ja minkälaisella kalustolla palokunta toimii. Kenellekään ei liene epäselvää, että kuljettajalta vaaditaan erityistä osaamista. On vielä todettava se seikka, mikä jää suurelta yleisöltä huomaamatta, että tehtäviin ei ainostaan kuulu ”pelkkä” kuljettaminen, vaan palomies joutuu kuljettamisen lisäksi onnettomuuspaikalla käyttämään lukuisia autossa olevia erityislaitteita vaikeissa olosuhteissa.

Vahingontorjuntatehtävissä niinkään vaaditaan kovaa fyysistä kuntoa: nopeutta, notkeutta, voimaa ja kestävyyttä. Palomiehet eivät voi valita tehtäviään, vaan esim. Tämän tehtävän osalta on mahdollista, ja mahdollisen lisäksi myös reaalisesti tapahtunut, että palomiehet ovat öljyntorjuntatehtävissä avomerellä pimeässä vaikeissa ilmasto-olosuhteissa. Niinkään esim. Sortuma-alueille ei kakehi ole syytä päästää, saatikka sitten käskää, yli-ikäistä palomiestä. Vahingontorjuntatehtävien osalta on myös huomattava kasvanut kansainvälisyys, eli palomiehet saattavat joutua myös ulkomaille vahingontorjuntaan. Tältä osin voidaan viitata suomalaisista vakinaisista palomiehistä koostuvaan Finn Rescue Force (FRF) toimintaan. Tässä toiminnassa Suomen pelastuskomennuskunta on saanut mainetta maailman parhaana kansainvälisenä pelastuskomennuskuntana tiedoiltaan ja taidoiltaan, ja on näin menetyksekkäästi toimiessaan nimetty esimerkiksi muille.

Suuronnettomuuksien osalta viittaamme jo aikaisemmin FRF:stä lausuttuun ja lisäksi toteamme, että ne tehtävät, jotka suuronnettomuuksissa tulisi palomiesten suoritettavaksi ovat varsin operatiivisia ja vaativat niitä edellytyksiä palomiehiltä, joita vahingontorjuntakin vaatii. Lisäksi on todettava, että suuronnettomuuksissa on useita ennalta-arvaamattomia tilanteita (paniikki, yleinen turvallisuus tms.), jotka niinkään antavat korostuneen merkityksen palomiehen ehdottomalle vaatimukselle olla ammattitaidoiltaan ja kyvyiltään ”huippukunnossa”.

Virka-avun osalta palokunta saattaa joutua, säädöstemme mukaan, antamaan apua mm. poliisille ja puolustusvoimille. Ennenkuin mainitut tahot voivat virka-apu pyynnön esittää, on selvää, että tilanteen tai uhan tulee olla vakava. Tällöin palomiehiltä edellytetään ehdotonta ammattitaitoa ja kykyä. Todettakoon, että sekä poliiseilla, että puolustusvoimilla samanlainen operatiivinen henkilöstö on alemman eläkeiän piirissä juuri työn erikoisuuden ja vaatimusten takia.

PALOMIESTEN KANTA ELÄKEIÄN NOSTOON

Laissa on lähdetty siitä ajatuksesta, että kaikki saataisi samalle viivalle iän suhteen. On kuitenkin todettava tosiasia, että tiettyjen alojen suorittaminen vaatii erityisiä edellytyksiä. Tällainen ala palo- ja pelastusala kiistämättä on. Tämän seikan vähättely tulee johtamaan mittaamattomiin menetyksiin, jossa sananmukaisesti ovat ihmishenget kyseessä. Eläkkeiden nostamisen osalta on huomattava, että toteutettu eläkeuudistus leikkaa palomiesten osalta kahdella tapaa ja muihin verrattuna huomattavasti enemmän. Ensinnäkin eläkeprosenttia on pienennetty (tämä siis kaikilla aloilla), mutta palomiesten osalta lisäksi eläkeikää on korotettu 55-vuodesta 65 vuoteen.

Tällä hetkellä ei ole esitetty mitään korvaavia tehtäviä, mihin ikääntyvät palomiehet voisivat siirtyä. Tietojemme mukaan ei tällaisista ole suunnitelmiaakaan, tuskin ne olisivat toteuttamiskelpoisiaakaan. Mikäli yli 55-vuotias palomies määrätään tehtävään, jossa hänen henkensä ja terveytensä ovat vakavasti uhattuna, asettuu määräys vähintäänkin erikoiseen valoon huomioonottaen Hallitusmuodon 6 §:n määrittelemä suoja kansalaisen terveydelle. Sinänsä voidaan perustellusti esittää, että on pakko vetää jokin raja sille, miten pitkälle perustuslain suojaamaa käsitettä hengen turvasta voidaan venyttää. Pidämme selvänä, että perustuslainkin näkökulmasta 65-vuoden eläkeikä on täysin mahdollon.

Laki palo- ja pelastustoimesta 5 luvun 31 § 3 momentissa säädetään:

”Milloin sammutus- ja pelastustoimintaa johtava viranomainen katsoo sen tarpeelliseksi, on jokainen kunnassa oleskeleva työkykyinen henkilö, joka on täyttänyt kahdeksantoista vuotta mutta ei viisikymmentäviisi vuotta, velvollinen kutsuttaessa viipymättä saapumaan palo- tai onnettomuuspaikalle ja osallistumaan sammutus- ja pelastustoimintaan, jollei pätevä syy estä häntä.”

Arvelemme, että kun aikanaan palomiesten eläkeikä määriteltiin 55-vuodeksi, on mainittu pykälä, tai ainakin sen sisältö, ollut perusteena palomiesten eläkeiälle. Kantamme on, että palomiesten velvollisuutta osallistua sammutus- ja pelastustoimintaan toisaalta eläkeuudistuksen jälkeen 65-vuotiaaksi ja toisaalta palo- ja pelastuslain oikeus kansalaiselle olla siihen osallistumatta 55-ikävuoden jälkeen aiheuttavat ratkaisemattoman oikeudellisen ristiriitatilanteen. Ongelmaksi yksittäistapauksessa tulee se, kumpaa lakia sovelletaan.

Nykyisen lainsäädännön mukaan edelläesitetyn ongelmakohdan ratkaisuna ei ole se, että todettaisi vain, että vakinaisen palomiehen tulee olla palveluksessa 65-vuoteen asti, mutta että 55-ikävuoden jälkeen ei enää tarvitse osallistua kaikenlaiseen palo- ja pelastustoimeen, eli lakia ei rikottaisi, koska ”vanhat” siirrettäisi talon sisäisesti esim. ”Varastohommiin”, sillä palomies joutuu virassaan suorittamaan Laki palo- ja pelastustoimesta annetun säädöksen 1 §:n mukaisia tehtäviä, eli iästä riippumatta toimia, jotka olisivat yli 55-vuotiaalle saman lain 5 luvun 31 §:n mukaan rajattu ulkopuolelle. Kysymystä ei voida kuitata millään viittauksella, että käytännössä ei mahdollisesti tulaisi käskemään mainittuihin toimiin, vaan keskeistä on laillisuuden kannalta se, mitä voidaan tehdä ja mitä ei, mihin laki antaa mahdollisuuden ja mihin ei.

EHDOTUS KOSKIEN PALOMIESTEN ELÄKEIKÄÄ

Palomiesten eläkeikä on siis 65-vuotta. Aiemmin se oli 55-vuotta, mutta vaalikautensa lopulla Eduskunta hyväksyi vastikään korotuksen, tosin siirtymäsäännöksillä kevennettynä. On selvää, että palomiesten eläkeikä tulee erityisuutensa perusteella erottaa yleisestä.

Teknisesti tämä tulisi säätää lain tasoisella säädöksellä, esim. lisätä erillinen pykälä lakiin:

"Laki palo- ja pelastustoimesta (4.7.1975/559) annetun lain tehtäviä suorittavan palo- ja pelastushenkilöstön miehistön ja alipäällystön eläkeikä on 55-vuotta ja päällystöstä palo- ja pelastustyöhön osallistuvien palomestarien ja apulaismestarien eläkeikä on 60-vuotta".

Viittaus lakiin palo- ja pelastustoimesta on perusteltu siksi, että pykälää voidaan joustavasti tarkastella suoritettavia toimia painottaen. Mainitussa laissa on palomiehen tehtävät säädetty. Termi "palo- ja pelastushenkilöstö" on perusteltu, koska se on laista tuttu ja määritelty miehistöksi, alipäällystöksi ja päällystöksi, mitkä ryhmät myös olisi eroteltava eläkekysymyksessä.

Esitetty malli edellyttää lisäksi ainakin kunnalliseen eläkesääntöön sellaista ratkaisua, jossa palomiehille turvataan alemmasta eläkeiästä huolimatta täysi eläke, esim. poikkeava karttumiskerroin.

Lakitaso on perusteltavissa siitä syystä, että Laki palo- ja pelastustoimesta 5 luvun 31 §:n yleinen velvollisuus kansalaisille on nimenomaan säädetty lain tasoisella säädöksellä.

MUISTIO STM:n ja Seteli ry:n, Setelin ty-kassan sekä Optikoiden ty-kassan neuvotteluista 27.7.1995 Setelin toimistossa, koskien työttömyyskassojen yhtymiseen ja sulautumiseen liittyvissä asioissa.

Läsnä: Olavi Myllyharju; STM, Pirkko Hytönen; Optikoiden ty-kassa, Bertel Österlund; Seteli ty-kassa ja Heikki Santala; Seteli.

Todettiin, että Seteli on esittänyt näitä neuvotteluja. Sovittiin k'siteltäväksi Liitteessä mainitut kysymykset.

1. Ty-kassan jäsenmäärät ja aikataulu.

Kuluvan vuoden alussa voimaan tulleiden Työttömyyskassalain muutosten tarkoituksena on Myllyharjun mukaan "pakottaa" pienet ty-kassat yhtymään tai sulautumaan niin, että vuosina 1997 ja 1998 kassassa on vähintään 6000 jäsentä, sekä vuoden 1999 alusta lähtien vähintään 8000 jäsentä. Jos jäseniä on vähemmän niin valtionosuuksia vähennetään vastaavasti.

Aikataulun suhteen vuoden 1997 osalta voidaan harkita erivapautta lähinnä kassojen hallintojen aikatauluista johtuen. Muuten määräaikojen ylityksiin suhtaudutaan STM:ssä "nihkeästi".

2. Kassojen mk- / %-pohjaiset jäsenmaksut

Todettiin, ettei laki aseta esteitä valita kumpi tahansa /mk- tai %-jäsenmaksu) kassan jäsenmaksuksi. Maksun täytyy kuitenkin kaikilla jäsenillä olla sama.

Setelin ty-kassa siis voi esittää nykyisen %-pohjaisen jäsenmaksun tilalle mk-määräistä jäsenmaksua stm:n vahvistettavaksi. STM tarkistaa vain, että kerättävä jäsenmaksu riittää kattamaan omavastuuosuuden. STM:n mielestä %-pohjainen jäsenmaksu on sen vuoksi perusteltu, että myös ansioisidonnaiset korvaukset lasketaan %:na korvasten pohjana olevista ansioista.

3. Kassan sisäinen työnjako

Kassan sisäisestä työnjaosta päättää luonnollisesti kassa itse. STM:n kannalta kassalla on kuitenkin vain yksi osoite, tilit, jne. Sovittiin palattavaksi asiaan jos esiintyy tarvetta.

4. Ammattijärjestöjen ulkopuoliset

Työttömyyskassalain perusteella jokaisella ty-kassan toimialueella palkkatyössä olevalla on oikeus kassan jäsenyyteen. Perinteisesti kuitenkin ay-jäsenyys ja ty-kassan jäsenyys ovat sukua toisilleen; esimerkiksi ty-kassan jäsenrekisteri pohjautuu ay-jäsenrekisteriin. Viimekädessä ty-kassa harkitsee kassan jäsenyyttä anoneen jäsenkelpoisuuden. Ay-järjestöllä on taas sana sanottavana jäsenrekisterinsä suhteen, yms.

Muistion laati: Heikki Santala

27.7.1995

Ty-kassojen yhdistäminen

1. Jäsenmäärät / aikataulu
2. Kassojen erilaiset mk- ja %-pohjaiset jäsenmaksut;
- mikä jäsenmaksuksi ?
3. Kassan sisäinen työnjako;
- onko esteitä hoitaa jäsenryhmäkohtaisesti ?
4. Ammattijärjestöjen ”ulkopuoliset”